

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Roman Sądej

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie **T. W.**

wobec którego zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 listopada 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego od postanowienia Sądu Rejonowego w K.

z dnia 28 maja 2012 r.,

uchylić zaskarżone postanowienie i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie, którego kosztami obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 9 marca 2011 r., T. W. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzono mu karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby oraz grzywnę 50 stawek dziennych po 40 zł każda, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego zatrzymania i tymczasowego aresztowania. Na podstawie art. 72 § 2 k.k. zobowiązano nadto oskarżonego do naprawienia szkody w całości przez zapłatę kwoty 14.592,91 zł na

rzecz pokrzywdzonego Banku [...]w terminie roku od uprawomocnienia się wyroku. Orzeczenie to, wobec braku jego zaskarżenia, uprawomocniło się w dniu 17 marca 2011 r.

Postanowieniem z dnia 28 maja 2012 r. - na podstawie art. 75 § 2 k.k. – Sąd Rejonowy zarządził wobec T.W. wykonanie wskazanej wcześniej kary pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności z uwagi na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie oraz skierował do wykonania karę grzywny we wskazanym zakresie. Jak wynika z uzasadnienia tego postanowienia, zarządzenie wykonania kary warunkowo zawieszanej spowodowane było tym, że skazany nie wywiązał się z nałożonego nań obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Postanowienie to, wydane pod nieobecność prawidłowo powiadomionego o terminie posiedzenia skazanego, uprawomocniło się bez zaskarżania w dniu 3 lipca 2012 r.

Z kasacją od tego postanowienia na korzyść skazanego wystąpił Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 75 § 2 k.k., polegające na zarządzeniu wykonania względem T. W. kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z powodu niewykonania przez skazanego obowiązku naprawienia szkody, mimo że pokrzywdzony dokonał na rzecz innego podmiotu cesji wierzytelności wynikających z przestępstwa popełnionego na jego szkodę. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania wykonawczego na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 15 § 1 k.k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w oczywisty sposób, stąd też, jako wniesiona na korzyść skazanego i uwzględniona w całości, została rozpoznana na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma bowiem Prokurator Generalny, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z rażącym naruszeniem art. 75 § 2 k.k. Jak już podniesiono wcześniej, podstawą zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności było ustalenie Sądu Rejonowego, że skazany nie wykonał nałożonego nań na podstawie art. 72 § 2 k.k.

obowiązku naprawienia szkody. Zauważyć jednak w tym miejscu trzeba, że już ze skierowanego do tego Sądu wniosku kuratora zawodowego o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności i załączonej doń dokumentacji wynikało, iż pokrzywdzony Bank [...] w dniu 6.10.2010 r. sprzedał przysługującą mu od T. W. wierzytelność na rzecz spółki D. z siedzibą w W., a skazany zadłużenia na kwotę 39.211,38 zł nie uregulował (k. 20, 28 i 30). Wydając zaskarżone kasacją postanowienie, Sąd Rejonowy nie dostrzegł jednak, że doszło do wskazanej wyżej cesji wierzytelności.

Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, cesja taka nie może jednak doprowadzić do zmiany treści zobowiązania wynikającego z prawomocnego wyroku skazującego, bowiem zmiana obowiązków probacyjnych może nastąpić tylko wyjątkowo (art. 74 § 2 k.k.) i nie obejmuje obowiązku orzeczonego na podstawie art. 72 § 2 k.k. Zatem w sytuacji, w której pokrzywdzony dokonał cesji przysługujących mu roszczeń wynikających z przestępstwa na rzecz innej osoby, wykonanie obowiązku probacyjnego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego staje się bezprzedmiotowe, a brak zaspokojenia osoby, która nabyła w drodze cesji prawa majątkowe przysługujące pierwotnie pokrzywdzonemu, nie może być uznany za niewykonanie obowiązku probacyjnego w rozumieniu art. 75 § 2 k.k. (zob. np. postanowienia SN: z dnia 21 lutego 2013 r., IV KK 332/12, LEX nr 1298120, czy z dnia 16 grudnia 2014 r., V KK 347/14, LEX nr 1642886). W konsekwencji, w sytuacji, gdy doszło – jak w sprawie niniejszej - do cesji wierzytelności na rzecz innego podmiotu, nawet pomimo niewykonania przez skazanego nałożonego nań obowiązku naprawienia szkody, nie było jednak dopuszczalne zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności. Zarządzając zaś takie wykonanie, Sąd Rejonowy dopuścił się rażącej obrazy art. 75 § 2 k.k., jako że doszło do tego przy braku ku temu podstaw prawnych. Powyższy przepis w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. przewidywał, że sąd może zarządzić wykonanie kary, jeżeli skazany w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności gdy popełnił inne przestępstwo niż określone w § 1 art. 75 k.k. albo jeżeli uchyła się od uiszczenia grzywny, od dozoru,

wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych. Z danych o karalności dotyczących T. W. nie wynika przy tym, aby dopuścił się on w okresie próby innego przestępstwa (por. k. 10, 19 i 36). Podnieść trzeba i to, że jedynym nałożonym przywoływanym wcześniej wyrokiem Sądu Rejonowego na T. W. obowiązkiem był obowiązek naprawienia szkody pokrzywdzonemu Bankowi.

W konsekwencji zaskarżone postanowienie ostać się nie mogło. Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił je, a wobec treści art. 75 § 4 k.k. umorzył postępowanie, którego kosztami obciążył Skarb Państwa.

kc